

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของกาเย่
ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน

นางสาววรรรณ เหมชะญาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-396-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019335 117344808

EFFECTS OF INSTRUCTIONAL ACTIVITY ORGANIZATION
ACCORDING TO GAGNÉ'S APPROACH ON SPATIAL RELATION
PERCEPTION ABILITY OF KINDERGARTEN CHILDREN

Miss Worawan Hemchayart

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-396-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของ
กาเย่ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์
ของเด็กก่อนวัยเรียน

โดย

นางสาววรรณรณ เหมชะญาติ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ ดร.ศรินธร วิทยะสิรินันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

[Handwritten Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature] ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์)

[Handwritten Signature] อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์)

[Handwritten Signature] อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.ศรินธร วิทยะสิรินันท์)

[Handwritten Signature] กรรมการ
(อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วรวรรณ เหมชะญาติ : ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของกาเย่
ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน (EFFECTS OF
INSTRUCTIONAL ACTIVITY ORGANIZATION ACCORDING TO GAGNE'S
APPROACH ON SPATIAL RELATION PERCEPTION ABILITY OF KINDERGARTEN
CHILDREN) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ดร.บุษบง ตันตวงศ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :
อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิริยะสินันท์, 209 หน้า ISBN 974-582-396-1

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิด
ของกาเย่ที่มีต่อความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กก่อนวัยเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนอนุบาล
พิบูลเวศม์ จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการจับคู่คะแนน เด็กก่อน
วัยเรียน กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของ
กาเย่ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 30 แผน
เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ของทั้งสองกลุ่ม ทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที ภายหลังการทดลอง (t-test) ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียน
กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดของกาเย่มีความสามารถในการรับรู้ทาง
ด้านมิติสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0005

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต วรวรรณ เหมชะญาติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา บุษบง ตันตวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศรินทร์ วิริยะสินันท์

C141001 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION
KEY WORD: INSTRUCTIONAL ACTIVITY / GAGNE/SPATIAL RELATION PERCEPTION/
KINDERGARTEN

WORAWAN HEMCHAYART : EFFECTS OF INSTRUCTIONAL ACTIVITY ORGANIZATION
ACCORDING TO GAGNE'S APPROACH ON SPATIAL RELATION PERCEPTION
ABILITY OF KINDERGARTEN CHILDREN. THESIS ADVISORS : INSTRUCTOR
BOOSBONG TANTIWONG, ED.D. THESIS CO - ADVISORS : INSTRUCTOR
SARINTHORN VIDHAYASIRINUN, PH.D., 209 pp. ISBN 974 - 582 - 396 - 1

The purpose of this study was to investigate the effects of instructional activity organization according to Gagne's Approach on spatial relation perception ability of Kindergarten children. The study employed a pretest - posttest control group design with matching. Kindergarteners at Piboonvet School were randomly assigned to an Experimental group or a control group, each consisting of 15 subjects. Two six - week intervention treatments were administered. The experimental treatment was the instructional activity organization according to Gagne's approach whereas the control treatment was the instructional activity organization according to the ONPEC's approach.

The data were gathered and analyzed using t - tests. The findings indicated that there were significant statistical differences ($p < .0005$) between the children in the experimental and control group.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... อรรณพ เทพขนิษฐา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... มหรง อ้นตั้งวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... สันดา ใจนะสินธุ์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยความเมตตาของ อาจารย์ ดร.บุษบง ต้นติววงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแก้ไข ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่างๆ และให้กำลังใจในการทำวิจัยด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเป็นครูของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์ ประธาน- กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ให้แรงบันดาลใจ ตลอดจนแนวทางเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมทางด้านนิเทศสัมพันธ์ และอาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ กรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณโรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์ โดยเฉพาะ อาจารย์สุภาภรณ์ วินิจระวังการ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการดำเนินการวิจัย รวมทั้งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง ในการทดลองของงานวิจัยนี้ ซึ่งรวมทั้ง นางสาวสุมาลี เรื่องศิลปกิจการ นางสาวปัทมาวดี บุญยสวัสดิ์ ซึ่งได้ร่วมเป็นผู้ช่วยในการทดลอง

ขอขอบพระคุณ คุณนพรัตน์ ยี่สุน ที่กรุณาช่วยเหลือให้ทุนในการเรียน ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนอุดหนุน การวิจัยนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ พี่ และน้อง ผู้ซึ่งให้ การสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการเรียนตลอดมา

วรวรรณ เหมชะญาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 ตอนที่ 1 การรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์.....	12
1. ความหมายของการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์.....	13
2. พัฒนาการการรับรู้ทางสายตา ในเด็กก่อนวัยเรียน.....	15
3. กระบวนการเรียนรู้เพื่อรับรู้มิติสัมพันธ์.....	21
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการสอนของกาเย.....	44
1. ทฤษฎีการเรียนรู้.....	44
2. ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนของกาเย.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
1. การเลือกตัวอย่างประชากร.....	68
2. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	70

	หน้า
สารบัญ (ต่อ)	
3. การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล.....	78
4. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	209

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงสถานการณ์การเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดเหตุในการเรียนรู้	6
2 ตัวอย่างแสดงลำดับชั้นผลของการเรียนรู้.....	64
3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ ก่อนการทดลองของเด็กก่อนวัยเรียน โดยการจับคู่คะแนน.....	70
4 สรุปรายการแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด ของกาเย่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น.....	77
5 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการ การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แนวคิดของกาเย่.....	81
6 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการ การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	82
7 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการรับรู้ทางด้านมิติสัมพันธ์ หลังการทดลองของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตาม แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่กับ แผนการจัดกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ.....	83

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ตัวอย่างแสดงการรับรู้แบบไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง.....	19
2 แสดงระบบการทำงานของพัฒนาการทางสติปัญญา.....	24
3 แสดงรูปแบบของกระบวนการจัดกระทำข้อมูลตามแนวคิดของกาเย	46
4 แสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในการเรียนรู้ เงื่อนไขการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้.....	52
5 แสดงสถานการณ์การเรียนการสอนที่เอื้อต่อเหตุการณ์ในการเรียนรู้ อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่ผลของการเรียนรู้ประเภทต่างๆ	53
6 สรุปภาพรวม ทฤษฎีการเรียนการสอนของกาเย.....	55
7 แสดงลำดับความสามารถทางด้านสติปัญญาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้	59
8 แสดงลำดับขั้นก่อน-หลังงานการเรียนรู้.....	65
9 สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนการสอน.....	73
10 สรุปขั้นตอนในการสังเคราะห์สาระจากทฤษฎีทางมิติสัมพันธ์และทฤษฎีของกาเย.....	74